

"Klimatkontrolēta cūka"? Danish Crown atzīst, ka ir maldinājuši sabiedrību, apgalvojot, ka cūkgaļa ir "klimatam draudzīga."

Avots: Euronews Green

Virsraksts izriet no pagājušajā mēnesī pieņemtā sprieduma Dānijas pirmajā tiesas prāvā par klimata jautājumiem.

Eiropas lielākais cūkgaļas ražotājs ir atzinis, ka ar apgalvojumu, ka tā ražotā gaļa ir "klimatam draudzīgāka, nekā jūs domājat", tika pārkāpti tirdzniecības tiesību akti.

Pagājušajā mēnesī Dānijas Augstākā tiesa nolēma, ka Danish Crown ir maldinājuši patērētājus divu nevalstisko organizāciju ierosinātajā lietā, kas kļuva par pirmo tiesvedību par klimata jautājumiem valstī.

Dānijas Vegetāriešu biedrības un Klimata kustības asociācijas kampaņas dalībnieki 1. martā guva daļēju panākumu. Western High Court piekrita, ka uzņēmums nedrīkstēja uz iepakojuma izvietot uzlīmes, kas apliecina, ka cūkas ir "klimata kontrolētas".

Tiesa, tomēr, noraidīja nevalstisko organizāciju otro prasību par to, ka uzņēmuma mārketinga sauklis "Dānijas cūka ir klimatam draudzīgāka, nekā jūs domājat" ir uzskatāms par "zaļo" kampaņu. Pēc tam, kad kampaņas dalībnieki centās pārsūdzēt šo sprieduma daļu Augstākajā tiesā, uzņēmums Danish Crown tagad ir atzinis, ka tas nav ievērojis mārketinga noteikumus.

Svinot "lielo uzvaru", kā izteicās NVO advokāts Marks Staunbergs (Marc Stounberg), zaļās nevalstiskās organizācijas cer, ka šī lieta radīs rezonansi Dānijā un visā pasaulē.

Vai cūkgaļu var saukt par "klimatam draudzīgu"?

Dānijā ir vairāk cūku nekā cilvēku. Piederība pirmajai sugai ir "ļoti nāvējoša". Katru gadu Dānijas kautuvēs nokauj desmitiem miljonu dzīvnieku. Lielāko daļu gaļas eksportē uz citām Eiropas Savienības valstīm.

Danish Crown grupa, kas pieder tūkstošiem dāņu lauksaimnieku, ir lielākais gaļas pārstrādes uzņēmums Eiropā. Tas sevi raksturo kā uzņēmumu, kas ir apņēmis ievērot ilgtspējības principus, kas, pēc oponentu domām, ir neiespējami. Šī nozare rada lielu oglekļa dioksīda emisiju apjomu. Saskaņā ar klimata zinātnieku datiem cūkgaļa ir trešais lielākais dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu emisiju avots pēc liellopu gaļas un govs piena.

"Cūkgaļas ražošana ārkārtīgi kaitē klimatam, jo īpaši tāpēc, ka miljoniem cūku barošanas ar soju dēļ, tiek masveidā izcirsti meži," uzsver Dānijas Veģetāriešu biedrības ģenerālsēkretārs Rune-Kristofers Dragsdāls. "Tā vietā mums būtu jāsamazina gaļas ražošana, jāstāda vairāk koku un jāatjauno meži, lai iegūtu laiku un apturētu dramatiskās klimata pārmaiņas ar kurām mēs visi saskaramies."

Vai Danish Crown kompānijas ražotie cūkgaļas produkti tika "zaļmazgāti"?

Nevalstiskās organizācijas apgalvoja, ka Danish Crown ir "zaļmazgājusi" savus cūkgaļas produktus. Uzņēmums marķējis produktus ar apaļām rozā uzlīmēm, uz kurām bija norādīts, ka gaļa iegūta no "klimatkontrolētām cūkām".

Dānijas Augstākā tiesa nolēma, ka marķējums nav ticis pakļauts neatkarīgai kontrolei un tādējādi vidusmēra patērētājam ir bijis grūtāk pieņemt apzinātu lēmumu. Norādes precizitāti nevarēja pārbaudīt un tiesa norādīja, ka uzlīmes var "būtiski izkropļot" cilvēku ekonomiskos paradumus. Taču apgalvojumu, ka "Dānijas cūka ir klimatam draudzīgāka, nekā jūs domājat", nevalstisko organizāciju juristiem bija grūtāk kritizēt, jo tas bija subjektīvs. Tiesa atsaucās uz ziņojumu, kas liecina, ka dāņiem bija grūti novērtēt, cik piesārņojoša ir cūkgaļa. Lielākā daļa pircēju to novērtēja līdzīgi kā govs gaļu.

Danish Crown 2021. gadā pārtrauca lietot savas produkcijas ekoloģiskos apzīmējumus. Šī gada 12. aprīlī savā tīmekļa vietnē publicētajā paziņojumā uzņēmums paziņoja, ka "pozitīvi reaģē" uz nevalstisko organizāciju prasībām:

Danish Crown piekrīt, ka, lietojot iepriekš minētos reklāmas saukļus, nav ievērotas mārketinga likuma prasības. Uzņēmums piekrīt arī aizliegumam turpmāk izmantot šo reklāmu jebkādā mārketingā.

Gaļas mārketingš tiek pakļauts arvien stingrākai kontrolei

Tā kā klimata krīze saasinās, Eiropas valstis vēršas pret piesārņojošo uzņēmumu "zaļās reklāmas" apgalvojumiem un apsver jaunus pasākumus emisiju ierobežošanai.

Dānijā valdība apspriež CO2 nodokļa uzlikšanu dzīvnieku audzēšanai (pret šo priekšlikumu iebilst Danish Crown).

Otrpus Atlantijas okeānam Ņujorkas štata ģenerālprokurore Letīcija Džeimsa (Letitia James) ir ierosinājusi tiesas prāvu pret pasaulē lielāko gaļas ražošanas uzņēmumu JBS par nepatiesiem apgalvojumiem saistībā ar klimatneitralitāti

Danish Crown atzīst, ka ir atbalstījusi masveida reklāmas kampaņu, kuras rezultātā tās klimatam kaitīgie produkti šķita zaļāki, nekā tie ir patiesībā, uzsver Dānijas Klimata kustības ģenerālsekretārs Frederiks Rolands Sandbijs. "Es ceru, ka daudzi uzņēmumi sekos šim piemēram un mācīsies no tā, lai mēs varētu izveidot godīgu tirgu, kurā klimatam kaitīgi produkti, piemēram, cūkgaļa, netiktu reklamēti kā "klimatam draudzīgi"."

Danish Crown 12.aprīļa paziņojumā izklāstīja savu lēmumu: "Kopš prasības ierosināšanas mēs esam uzsvēruši, ka mums un pārējai uzņēmējdarbības pasaulei ir ļoti svarīgi spēt informēt par saviem pasākumiem klimata jomā, lai izceltos un padarītu centienus klimata jomā par labu uzņēmējdarbībai. Mēs joprojām tam ticam."

"Tajā pašā laikā ilgais un rūpīgais lietas izskatīšanas process Dānijas Rietumu Augstākajā tiesā ir veicinājis gan veselīgas pārdomas, gan rī noderīgas debates par to, kad uzņēmumam ir jāziņo par ilgtspēju."